

Handläggare
Krehla Runa
Sundequist Karin

Datum
2017-02-13

Diarienummer
KTN-2016-0412

Kulturnämnden

Remissyttrande över betänkandet *En inkluderande kulturskola på egen grund* (SOU 2016:69)

Förslag till beslut

Kulturnämnden föreslås besluta

att godkänna upprättat yttrande över betänkandet *En inkluderande kulturskola på egen grund* samt,

att överlämna yttrandet å Uppsala kommuns vägnar till Regeringskansliet, Kulturdepartementet.

Sammanfattning

Kulturdepartementet har remitterat betänkandet *En inkluderande kulturskola på egen grund* (SOU 2016:5) för yttrande senast den 15 mars 2017. Remissen har överlämnats till kulturnämnden för besvarande å Uppsala kommuns vägnar.

I kulturförvaltningens förslag till yttrande välkomnar Uppsala kommun en gemensam strategi för landets kulturskolor men framför synpunkter på de delar av utredningen där Uppsala kommun har invändningar. Samverkan med skolan bör synliggöras i högre grad som en viktig del av kulturskolans verksamhet. Kommunerna bör inom ramen för kommunalt självstyre sätta målen för kommunernas arbete runt barns och ungas kulturutövande, och de nationella målen för kulturskoleverksamhet bör istället handla om statens egen roll i kulturskolornas utveckling. Befintliga instanser på nationell nivå inom kulturskoleområdet bör få utökade uppdrag istället för att staten inrättar ett nytt nationellt kulturskolecentrum. Enligt förvaltningens förslag till yttrande efterlyser Uppsala kommun en bredare analys med fokus på barns och ungas kulturutövande i stort, snarare än utredningens snäva uppdrag att undersöka barns och ungas kulturutövande enbart i formen av kommunal kulturskola.

Ärendet

Bakgrund

Regeringen fattade den 30 april 2015 beslut om uppdraget för utredningen om en nationell strategi för den kommunala musik- och kulturskolan (Dir. 2015:46). Ansvarig utredare blev Monica Lindgren, professor i musikpedagogik. Uppdraget var att identifiera hinder för elever att delta i kulturskoleverksamhet och vilka insatser som behöver göras för att uppnå en mer jämlik musik- och kulturskola. Utredningen skulle lämna förslag på åtgärder för hur lärarförsörjning ska säkras för framtiden och på en nationell strategi för samordning och uppföljning av kulturskolan. Uppdraget var också att göra en bedömning av för- och nackdelar med att författningsreglera kommunernas ansvar för verksamheten.

Betänkandet *En inkluderande kulturskola på egen grund* (SOU 2016:5) presenterades den 24 oktober 2016. Kulturdepartementet har remitterat betänkandet för yttrande senast den 15 mars 2017. Uppsala kommun är en av 164 remissinstanser, och remissen har överlämnats till kulturnämnden för besvarande å Uppsala kommuns vägnar. Remissen innebär en inbjudan från regeringen att lämna synpunkter på förslagen i promemorian.

Sammanfattning av betänkandet

Utredningen väljer att i sitt betänkande lägga förslag för det utredningen anser är kulturskolans kärnverksamhet, vilken beskrivs som den verksamhet som kulturskolorna genomför på barns och ungas fria tid. Hur kommunerna väljer att låta kulturskolan samverka med den obligatoriska skolan och övrigt lokalsamhälle går inte utredningen in på.

Utredningen hade helst sett en juridisk ram i form av en kulturskolelag, men ser det inte som görkligt att överlämna ett sådant förslag till regeringen mot bakgrund av de ekonomiska konsekvenser som den så kallade finansieringsprincipen föranleder. I stället föreslår utredningen att ett antal förslag genomförs, med en efterföljande utvärdering efter tre år för att avgöra vilken effekt förslagen har haft på barns och ungas tillgång till en inkluderande kulturskola. Utifrån resultatet får regeringen då avgöra om en lagstiftning behövs.

Utredningen föreslår nationella mål för den kommunala kulturskolan. En kommunal kulturskola ska enligt förslaget

- ge barn och unga möjlighet att lära, utöva och uppleva konstuttryck i första hand i grupp,
- bedrivas på barns och ungas fria tid,
- präglas av hög kvalitet och en konstnärlig och genremässig bredd med verksamhet inom tre eller flera konstuttryck,
- tillämpa en pedagogik som utgår från barnets egna erfarenheter och intressen,
- ge barn och unga goda förutsättningar att ha inflytande på verksamhetens utformning och innehåll,
- ha en hög andel pedagogiskt och konstnärligt utbildad personal,
- verka i för verksamheten anpassade lokaler med ändamålsenlig utrustning,

- aktivt verka för att kommunens barn och unga har kännedom om kulturskolan och ges likvärdig möjlighet att delta i dess verksamhet, och
- arbeta i bred samverkan och bedriva en utåtriktad verksamhet gentemot det övriga samhället.

Med utgångspunkt i de nationella målen föreslår utredningen ytterligare åtgärder för att bygga en stadig infrastruktur för kulturskolesektorn:

- Ett nationellt kulturskolecentrum för uppföljning, analys, bidragsgivning och forskning.
- Kommunala och regionala bidrag för uppbyggnad, utveckling, spetskompetens och samordning.
- Medel till kulturskolerelaterad forskning.
- Flera alternativa utbildningsvägar för kulturskolepedagoger.

Utredningens betänkande går att läsa i sin helhet på regeringens hemsida <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2016/10/sou-201669/>.

Synpunkter på betänkandet

Enligt kulturförvaltningens förslag till yttrande är Uppsala kommun positiv till en gemensam strategi för landets kulturskolor. Yttrandet koncentreras därefter till några punkter i betänkandets kapitel 6 – ”Utredningens förslag och rekommendationer” där förvaltningen föreslår ett antal invändningar.

I yttrandet framhålls att samverkan mellan kulturskola och skola borde ha belysts mer, särskilt med tanke på utredningens uppdrag att lämna förslag på hur staten kan bidra till att göra den kommunala musik- och kulturskolan mer tillgänglig och jämlik. På landsbygden är skolan ofta den enda vägen att nå vissa barn med kulturskoleverksamhet, eftersom de efter skoldagens slut åker hem med skolskjuts. I yttrandet noteras vidare att utredningen saknar en genomlysning av alternativa modeller för samverkan med skolan och eventuella hinder för en sådan. I det fall regeringen väljer att införa nationella mål för den kommunala kulturskolan föreslås att samverkan med skolan bör tillföras som mål.

Enligt yttrandet invänder Uppsala kommun mot utredningens bedömning att regeringen bör överväga lagstiftning om föreslagna nationella mål för kulturskolan inte gett förväntat resultat efter tre år. Det är inte staten som ska avgöra i vilken form kommunen erbjuder barn och unga möjlighet till kulturellt utövande, utan kommunen inom ramen för det kommunala självstyret.

I yttrandet framhålls att de nationella mål som utredningen föreslår borde ha belyst statens egna insatser och mål för barns och ungas kultur samt dess roll i utvecklingen snarare än kommunernas. Målen är i betänkandet utformade som en statlig verksamhetsstyrning för en kommunal frivillig verksamhet.

I yttrandet noteras att de uppgifter som föreslås i betänkandet att ett nationellt kulturskolecentrum ska få, skulle kunna utföras av redan befintliga instanser inom kulturskoleområdet, såsom Myndigheten för kulturanalys, Kulturrådet och Kulturskolerådet.

Yttrandet avslutas med en önskan om ett bredare perspektiv på barns och ungas kulturutövande i utredningen än i formen av kommunal kulturskola. Kommunala kulturskolor är ofta en av flera arenor för barns och ungas kulturutövande, vilket utredningen enbart belyser kortfattat.

Om staten ska formulera en strategi med syfte att stärka barns och ungas möjligheter att utveckla sina skapande förmågor, behövs en större kunskap om nuläget och om vilka metoder som är framgångsrika för att stärka kulturutövandet, inte minst i målgrupper som i liten utsträckning söker sig till kulturskolan. Det är av stor vikt att staten gör en bredare genomlysning av barns och ungas möjligheter att utveckla sina skapande förmågor.

Ekonomiska konsekvenser

Föreliggande ärende medför inga ekonomiska konsekvenser.

Kulturförvaltningen

Sten Bernhardsson
Direktör, chef för kulturförvaltningen

Bilaga Yttrande över *En inkluderande kulturskola på egen grund*

Länk till betänkandet på regeringens hemsida: <http://www.regeringen.se/rattsdokument/statens-offentliga-utredningar/2016/10/sou-201669/>

Handläggare
Krehla Runa
Sundequist Karin

Datum
2017-02-13

Diarienummer
KTN-2016-0412

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm

Yttrande över *En inkluderande kulturskola på egen grund* (SOU 2016:69)

Ert dnr Ku2016/02380/KO.

Uppsala kommun har fått rubricerat betänkande på remiss. Kulturnämnden anför följande å Uppsala kommuns vägnar.

Sammanfattning

Uppsala kommun välkomnar en gemensam strategi för landets kulturskolor. Uppsala kommun delar uppfattningen att kulturskolan är en frivillig verksamhet som bedrivs på barn och ungas fria tid, men anser att samverkan med skolan bör synliggöras som en viktig och nödvändig del av kulturskolans verksamhet. Kommunerna bör själva sätta målen för kommunernas arbete runt barns och ungas kulturutövande. De nationella målen bör handla om statens egen roll i kulturskolornas utveckling. Uppsala kommun är tveksam till förslaget om inrättandet av ett nationellt kulturskolecentrum och föreslår istället att utökade uppdrag till befintliga instanser inom området. Uppsala kommun beklagar att utredningen inte har fått i uppdrag att undersöka barns och ungas kulturutövande i ett bredare perspektiv än i formen av kommunal kulturskola. Det är av stor vikt att staten gör en bredare genomlysning av barns och ungas möjligheter att utveckla sina skapande förmågor.

Yttrande

Uppsala kommun välkomnar en gemensam strategi för landets kulturskolor. Yttrandet koncentreras till några punkter i kapitel 6 – ”Utredningens förslag och rekommendationer” där Uppsala kommun har invändningar.

Ny infrastruktur för att uppnå en inkluderande kulturskola på egen grund

Utredningen väljer att i sitt betänkande lägga förslag för det utredningen anser är kulturskolans kärnverksamhet, vilken beskrivs som den verksamhet som kommunala kulturskolor genomför under barns och ungas fria tid.

Uppsala kommun framhåller att samverkan mellan kulturskola och skola borde ha belysts mer, särskilt med tanke på utredningens uppdrag att lämna förslag på hur staten kan bidra till att göra den kommunala musik- och kulturskolan mer tillgänglig och jämlik. På landsbygden är skolan ofta den enda vägen att nå barnen med kulturskoleverksamhet, eftersom många elever efter skoldagens slut åker hem med skolskjuts. Om dessa barn inte kan ta del av kulturskolans verksamhet i anslutning till skoltid så blir de beroende av att föräldrar har möjlighet att skjutsa barnen under deras fritid.

Uppsala kommun menar att kulturskolans samverkan med skolan är positiv, utgör en viktig del av verksamheten och borde ha fått större utrymme i kulturskoleutredningen. Samverkan med skolan är ett effektivt sätt att göra kulturskolan tillgänglig och jämlik, och kan dessutom stärka kompetensen på skolan. Utredningen saknar en genomlysning av alternativa modeller för samverkan och eventuella hinder. I det fall regeringen väljer att införa nationella mål för den kommunala kulturskolan anser Uppsala kommun att samverkan med skolan bör tillföras som mål.

Uppsala kommun tillstyrker förslaget att införa nationella mål istället för en juridisk ram i form av en kulturskolelag. Uppsala kommun invänder däremot mot utredningens bedömning att regeringen bör överväga lagstiftning om de nationella målen inte gett förväntat resultat efter tre år. Det är inte staten som ska avgöra i vilken form kommunen erbjuder barn och unga möjlighet till kulturellt utövande, utan det kommunala självstyret.

Nationella mål

Uppsala kommun anser att de nationella mål som utredningen föreslår är formulerade på fel nivå, eftersom den kommunala verksamheten är frivillig och målen är utformade som en verksamhetsstyrning. Målen borde ha belyst statens egna insatser för barns och ungas kultur samt dess roll i utvecklingen snarare än kommunernas, och angett vilka resultat staten vill uppnå för barns och ungas kulturutövande i stort.

Nationellt kulturskolecentrum

Uppsala kommun välkomnar en nationell samordnande struktur för landets kulturskolor, då det är viktigt att staten tar ett ansvar för kompetensförsörjningsfrågor, för uppföljning och statistik samt för forskning. Uppsala kommun menar emellertid att de uppgifter som föreslås ligga på ett nationellt kulturskolecentrum skulle kunna utföras av redan befintliga instanser. Myndigheten för kulturanalys står för uppföljning och analys, Kulturrådet ansvarar för bidragsgivning och Kulturskolerådet skulle exempelvis kunna få i uppdrag att initiera forskning inom området.

Övriga synpunkter

Uppsala kommun beklagar att utredningen inte har fått i uppdrag att undersöka barns och ungas kulturutövande i ett bredare perspektiv än i formen av kommunal kulturskola.

Kommunala kulturskolor är i större kommuner en av flera arenor för barns och ungas kulturutövande, vilket utredningen enbart belyser kortfattat. Detta trots att det i direktiven konstateras varierande möjligheter att driva en kulturskola, beroende på demografiska och ekonomiska förutsättningar, har staten ändå valt att snäva in utredningsdirektiven till att belysa endast en liten del av en större helhet.

Utredningen konstaterar i sitt betänkande att kommunala musik- och kulturskolor når ca 15 procent av barn och unga i åldrarna 7-15 år. Om staten ska formulera en strategi med syfte att stärka barns och ungas möjligheter att utveckla sina skapande förmågor, behövs en större kunskap om nuläget och om vilka metoder som är framgångsrika för att stärka kulturutövandet, inte minst i målgrupper som i liten utsträckning söker sig till kulturskolan. Uppsala kommun välkomnar en bredare analys med fokus på barns och ungas kulturutövande.

Kulturnämnden

Peter Gustavsson
Ordförande

Ingela Åberg
Sekreterare